

wojskowej, wskazanej w art. 5, przymusowo wysiedlone.

Art. 16. Orzeczenia z art. 14 lub 15 mogą być wydane, niezależnie od pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej w myśl art. 13.

Art. 17. Rozporządzenie Rady Ministrów określi w granicach obowiązujących przepisów o ustroju władz stosunek władz wojskowych, powołanych do wykonania niniejszej ustawy, do miejscowych cywilnych władz państwowych lub samorządowych, tudzież w granicach art. 2 uprawnienia tychże władz wojskowych, w stosunku do ludności cywilnej, przebywającej w obszarach warownych lub rejonach umocnionych.

Art. 18. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych, Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Ministrowi Sprawiedliwości i innym zainteresowanym ministrom.

Art. 19. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Istniejące dotychczas na mocy postanowień byłych państw zaborczych ograniczenia w obszarach warownych lub w rejonach umocnionych (twierdzach, umocnieniach) zachowują swą moc obowiązującą do czasu wejścia w życie rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych po myśli art. 1 i 17. Z chwilą wejścia w życie tych rozporządzeń tracą na danym obszarze warownym lub rejonie umocnionym moc obowiązującą dotychczasowe przepisy prawne, regulujące sprawy, objęte odnośnym rozporządzeniem Rady Ministrów.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

125.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 stycznia 1932 r.

w sprawie pomiarów Państwa.

Art. 1. (1) Właściciele, dzierżawcy, lub inni użytkownicy nieruchomości obowiązani są zezwolić organom państwowym lub samorządowym, przeprowadzającym pomiary, na wykonywanie następujących robót i czynności:

a) na wstępowanie na grunty i budowle,
b) na usuwanie przeszkód, uniemożliwiających dokonanie pomiarów,

c) na stawianie wież triangulacyjnych i umieszczanie innych czasowych znaków pomiarowych,

d) na umieszczanie na gruntach stałych znaków pomiarowych, utrwalających punkty triangulacyjne, niwelacyjne i poligonowe, oraz na budynkach znaków wysokości (reperów) i triangulacyjnych,

e) na zajmowanie materiałów drzewnych, niezbędnych do budowy czasowych znaków pomiarowych, oraz

f) na uskutecznianie wszelkich innych czynności, niezbędnych do wykonania pomiarów.

(2) Ponadto wymienieni w poprzednim ustępie obowiązani są również zezwolić osobom, wykonywającym z ramienia Państwa lub związków samorządowych nadzór nad pomiarami i znakami pomiarowymi, wstępować na grunty i budowle, nie wyłączając podwórzy i ogrodów, celem wykonywania tego nadzoru.

Art. 2. (1) Szkody, powstałe z powodu wykonywania robót i czynności, wskazanych w art. 1, tudzież zajęty materiał drzewny powinny być oszacowane niezwłocznie po ukończeniu odnośnych robót, względnie po zajęciu materiału drzewnego, przez miejscowego naczelnika gminy lub sołtysa na wniosek i w obecności organu, wykonywającego prace pomiarowe i w miarę możliwości w obecności poszkodowanego. Oszacowanie szkody na kwotę powyżej 50 zł powinno być dokonane z przybraniem rzeczoznawcy.

(2) Jeżeli na oszacowanie, dokonane na podstawie ustępu pierwszego, poszkodowany nie godzi się, może w ciągu 14 dni od dnia oszacowania, a jeżeli nie był obecny przy oszacowaniu, od dnia zawiadomienia go przez naczelnika gminy lub sołtysa o dokonaniem oszacowaniu wystąpić z żądaniem ustalenia wysokości odszkodowania do powiatowej władzy administracji ogólnej, której decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Z takim samym żądaniem i w tym samym trybie może wystąpić także organ, wykonywający prace pomiarowe.

(3) Strona, niezadowolona z odszkodowania, ustalonego przez powiatową władzę administracji ogólnej, może w terminie 30-dniowym od dnia doręczenia orzeczenia udać się do właściwego sądu o oznaczenie odszkodowania w drodze postępowania sądowego.

Art. 3. (1) W razie niedojścia do skutku dobrowolnej umowy o odstąpieniu gruntów, potrzebnych do umieszczenia w ziemi znaków pomiarowych, wyszczególnionych w art. 1, wraz z terenem otaczającym, niezbędnym dla zabezpieczenia znaku, grunty te mogą być za odszkodowaniem wywłaszczone w rozmiarze, nie przekraczającym 10 m², względnie czasowo zajęte w rozmiarze stosownie do potrzeb budowy i ochrony pomiarowych urządzeń i znaków. Wywłaszczenie, względnie czasowe zajęcie następuje na podstawie orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej. W orzeczeniu wywłaszczającym należy określić także wysokość odszkodowania za wywłaszczony lub zajęty grunt.

(2) Orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej, wydane na podstawie ustępu pierwszego, są ostateczne w administracyjnym toku instancji. Grunty, podlegające wywłaszczeniu lub czasowemu zajęciu, mogą być objęte w posiadanie, gdy odszkodowanie, określone w orzeczeniu, zostanie zapłacone lub złożone do depozytu sądowego.

(3) Strona, niezadowolona z odszkodowania, ustalonego przez powiatową władzę administracji ogólnej, może w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia udać się do właściwego sądu o oznaczenie wysokości odszkodowania w drodze postępowania sądowego.

Art. 4. (1) Odszkodowanie za dobrowolnie odstąpiony, wywłaszczony lub czasowo zajęty grunt winno być w zasadzie wypłacone właścicielowi, ujawnionemu w księdze hipotecznej.

(2) Jeżeli grunt nie jest wpisany do ksiąg hipotecznych albo jeżeli żądający odszkodowania nie posiada uregulowanego w księdze hipotecznej tytułu własności, odszkodowanie może być wypłacone żądającemu w dwóch wypadkach:

a) o ile przedłoży dokument urzędowy, stwierdzający nabycie na własność danego gruntu, albo

b) o ile naczelnik gminy lub sołtys zaświadczy, że jest on mu znany jako właściciel tego gruntu.

(3) Jeżeli żądający nie może wykazać się w sposób, wskazany w ustępie poprzednim, że jest właścicielem gruntu, organ, przeprowadzający pomiary, spowoduje ogłoszenie o zamierzonej wypłacie odszkodowania w gminie w sposób, w miejscu przyjęty, a ponadto jednorazowo w Dzienniku Wojewódzkim. W ogłoszeniu należy wskazać osobę, która zgłosiła żądanie i 60-dniowy termin, w ciągu którego mogą osoby interesowane zgłaszać swoje roszczenia, oraz władzę, u której zgłoszenie roszczenia winno nastąpić. Jeżeli w ciągu powyższego terminu nikt inny nie zgłosi się jako właściciel, można sumę odszkodowania wypłacić żądającemu.

(4) Przepisy poprzedniego ustępu nie mają zastosowania, o ile suma odszkodowania przekracza 200 złotych i grunt, podlegający wywłaszczeniu, względnie czasowemu zajęciu, jest obciążony wierzytelnościami hipotecznymi trzecich osób. W tym wypadku należy całą sumę odszkodowania złożyć do depozytu sądowego. W ten sam sposób należy postąpić w razie sporów co do własności.

(5) Koszty sporządzenia aktów prawnych, dotyczących przejścia na własność Państwa lub związków samorządowych gruntów, odstąpionych lub wywłaszczonych, ponosi Państwo, względnie interesowany związek samorządowy.

(6) Odnośne dokumenty wolne są od opłat stemplowych i sądowych.

Art. 5. Grunty, odstąpione dobrowolnie, względnie wywłaszczone na rzecz Państwa lub związków samorządowych, wolne są od wszelkich ciężarów, wpływających z tytułów prywatno-prawnych, oraz od wszelkich podatków, opłat i danin publicznych. Grunty, odstąpione dobrowolnie, względnie wywłaszczone na rzecz Państwa, otrzymują swoje odrębne hipoteczne oznaczenie „Skarb Państwa, Znak Pomiarowy“, a w województwach, w których istnieje

je kataster gruntowy, także nowe oznaczenie katastralne.

Art. 6. Władze gminne obowiązane są czuwać nad całością znajdujących się na ich obszarze wiez triangulacyjnych oraz innych czasowych i stałych znaków pomiarowych i nienaruszalnością granic gruntów, służących celom pomiarowym i o każdym naruszeniu znaku lub granic gruntów, służących wymienionym celom, zawiadomić bezzwłocznie powiatową władzę administracji ogólnej.

Art. 7. Kto bezprawnie i umyślnie przeniesie, wyniesie, zniszczy, uczyni niewidocznymi, lub uszkodzi budowle nadziemne (wieże, sygnały, rusztowania na budowlach i inne znaki pomiarowe), ustawione nad punktami triangulacyjnymi, urządzenia, utrwalające znaki pomiarowe w ziemi (słupki i płyty kamienne, betonowe, żelazne i t. p.), znaki niwelacyjne (repery), osadzone na budowlach lub w ziemi, jako specjalne słupki betonowe, kamienne lub żelazne, kto naruszy granice posiadanych gruntów, służących celom pomiarów kraju i stanowiących własność Skarbu Państwa, względnie związków samorządowych, ulegnie, o ile czyn taki nie stanowi przestępstwa, zagrożonego surowszą karą, karze więzienia do jednego roku, a w wypadkach mniejszej wagi karze aresztu do sześciu tygodni, lub grzywny do 500 zł. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy karnej z r. 1852 zamiast więzienia orzeka się areszt ścisły; na tymże obszarze czyn, zagrożony ścisłym aresztem, stanowi występki, czyn, zagrożony aresztem — wykroczenie.

Art. 8. Kto dopuści się przestępstwa, przewidzianego w art. 7, przez nieostrożność, ulegnie karze aresztu do 4-ch tygodni lub grzywny do 300 zł.

Art. 9. (1) W razie niewykrycia sprawcy szkody, wynikłej dla Skarbu Państwa wskutek przestępstw, wymienionych w art. 7 i 8, w okresie miesiąca od czasu zawiadomienia właściwego terytorjalnie urzędu gminnego o dokonanej szkodzi, gmina, na której obszarze znajdują się znaki pomiarowe, obowiązana jest do zwrotu Skarbowi Państwa kosztów ponownych prac celem usunięcia szkody i przywrócenia znaków pomiarowych do stanu pierwotnego. O obowiązku gminy do zwrotu odnośnych kosztów orzeka powiatowa władza administracji ogólnej.

(2) W razie wykrycia sprawcy szkody służy gminie prawo do żądania od sprawcy szkody zwrotu zapłaconej przez nią sumy.

Art. 10. Przepisy o sposobie wykonywania pomiarów wydaje Minister Robót Publicznych. O ile chodzi o pomiary, należące do zakresu działania innych ministrów, Minister Robót Publicznych wydaje rzeczne przepisy w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 11. (1) Z operatów pomiarowych mogą być wydawane odpisy i odbitki na żądanie urzędów państwowych, samorządowych i mierniczych przysięgłych. Za odpisy i odbitki z operatów pomiarowych mogą być pobierane opłaty. Sposób korzysta-

nia z operatów pomiarowych, wykonanych przez organa państwowe, oraz wysokość opłat określi właściwa władza naczelną w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(2) Za odpisy i odbitki z operatów pomiarowych, udzielanych na żądanie urzędów państwowych i do ich użytku, opłat się nie pobiera.

Art. 12. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom: Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości i Skarbu, każdemu we właściwym zakresie działania w porozumieniu z interesowanymi ministrami, a o ile chodzi o przeprowadzenie pomiarów na nieruchomościach cennych pod względem kulturalno-naukowym (rezerwy przyrodnicze, zabytki archeologiczne, sztuki i t. p.) w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 13. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Z tym dniem traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1927 r. w sprawie ochrony znaków triangulacyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 863) oraz ustawy:

z dnia	7 października	1865 r.	str.	1033
"	7 kwietnia	1869 "	"	729
"	3 czerwca	1874 "	"	239
"	24 maja	1901 "	"	145

Zbioru Ustaw pruskich oraz wszelkie inne sprzeczne z niniejszą ustawą przepisy.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Robót Publicznych: *Norwid Neugebauer*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
J. Jędrzejewicz

126.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 stycznia 1932 r.

w sprawie ratyfikacji projektu konwencji, dotyczącej wskazywania wagi na ciężkich przesyłkach, przewożonych na statkach, przyjętego dnia 21 czerwca 1929 r. na XII sesji ogólnej konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji projektu kon-

wencji, dotyczącej wskazywania wagi na ciężkich przesyłkach, przewożonych na statkach, przyjętego dnia 21 czerwca 1929 r. na XII sesji ogólnej konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień wymienionej konwencji Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej oraz Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

127.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 stycznia 1932 r.

w sprawie ratyfikacji międzynarodowej konwencji sanitarnej, podpisanej w Paryżu dnia 21 czerwca 1926 r., wraz z załącznikiem, protokołem podpisania oraz protokołem IX posiedzenia międzynarodowej konferencji sanitarnej w Paryżu z tegoż dnia.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej ratyfikacji międzynarodowej konwencji sanitarnej, podpisanej w Paryżu dnia 21 czerwca 1926 r., wraz z załącznikiem, protokołem podpisania oraz protokołem IX posiedzenia międzynarodowej konferencji sanitarnej w Paryżu z tegoż dnia.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, wykonanie zaś postanowień konwencji Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*